

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

เรื่อง วงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี)

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

เรื่อง
วงดนตรีไทย
(วงเครื่องสายและวงมโหรี)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

๑. เรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)
๒. เรื่อง วงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี)
๓. เรื่อง วงดนตรีพื้นบ้าน
๔. เรื่อง อ่าน เขียน ร้องโน้ตเพลงไทย
๕. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

๖. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๒
๗. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๓
๘. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๔
๙. เรื่อง ประมวลทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
เพลงระบำดอกบัว

เรื่อง
วงดนตรีไทย
(วงเครื่องสายและวงมโหรี)

วงดนตรีไทย

วงปี่พาทย์

วงเครื่องสาย

วงมโหรี

วงปี่พาทย์

ได้แก่

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง

วงปี่พาทย์นางหงส์

วงปี่พาทย์เสภา

วงปี่พาทย์มอญ

วงปี่พาทย์ไม้นวม

ปี่พาทย์พิธี

วงปี่พาทย์เครื่องห้า

วงปี่พาทย์เครื่องคู่

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

วงปี่พาทย์ไม้นวม

วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนสามารถสรุปความรู้เรื่องวงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี) ได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

นักเรียนสามารถสร้างแผนผังความคิดสรุปความรู้เรื่องวงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี) ได้อย่างถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวงดนตรีไทย

๑.

๒.

จากเสียงที่นักเรียนได้ยิน

นักเรียนคิดว่าเสียงในลำดับที่ ๑ หรือ ๒

คือการบรรเลงของวงเครื่องสาย

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อเสียงลำดับที่ ๑ จากวีดิทัศน์

ตระนิมิตร (ปีพาทย์ไม้แข็ง)

เผยแพร่โดย : TheOngkhaphayop

เผยแพร่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=MbPgXeZQBvM>

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

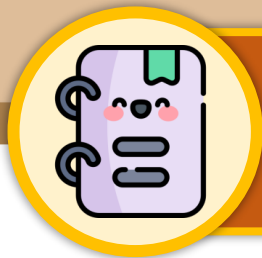
วงเครื่องสายเครื่องเดียว เพลงถอนสมอสามชั้น ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=HlfHiJlgSx4>

วงดนตรีไทย

วงปี่พาทย์

วงเครื่องสาย

วงมโหรี

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสาย

เป็นวงดนตรีที่ได้รับความนิยมจากเสน่ห์น้ำเสียงที่สดชื่น
รื่นหูของเครื่องสี เครื่องดีด และเครื่องเป่า ได้แก่ ซอ จะเข้
ขลุ่ย ผสมกับเครื่องประกอบจังหวะ

วงเครื่องสาย

และอาจรวมไปถึงการนำเครื่องดนตรีจากต่างชาติ
มาประสมด้วย เช่น ขิม ไวโอลิน ออร์แกน เป็นต้น
เสียงรวมของวงเครื่องสายมีความเบา อ่อนหวาน
ไพเราะ เหมาะที่จะบรรเลงขับร้อง
เพื่อการบันเทิง

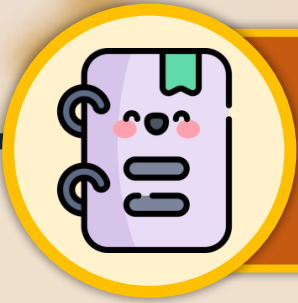

วงเครื่องสาย

ขับกล่อมภายในสถานที่อาคารบ้านเรือนมากกว่าเพื่อพิธีกรรม
ประกอบโขนละครหรือใช้ประกอบในการแสดงกลางแจ้ง
อย่างวงปี่พาทย์

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสาย

ได้แก่

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายปี่ชวา

วงเครื่องสายผสม

วงเครื่องสายวงเล็ก

วงเครื่องสายเครื่องคู่

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายวงเล็ก
หรือ

วงเครื่องสายเครื่องเตี้ยว

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

วงเครื่องสายเครื่องเดียว เพลงถอนสมอสามชั้น ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=HlfHiJlgSx4>

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายเครื่องคู่

ขอขอบคุณ สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

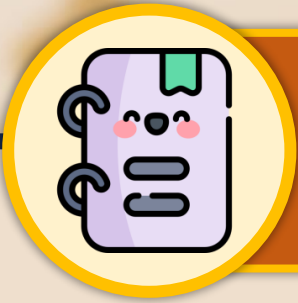
วงเครื่องสายเครื่องคู่ เพลงกล่อมনারี (แบบปัจจุบัน)

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=OBhneC๙OPvo>

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสาย

ได้แก่

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายปี่ชวา

วงเครื่องสายผสม

วงเครื่องสายวงเล็ก

วงเครื่องสายเครื่องคู่

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสายปี่ชวา

เกิดจากการผสมกัน
ระหว่างวงเครื่องสายไทย กับ
วงกลองแขก ใช้บรรเลงทั้ง
งานมงคลและอวมงคล

“วงกลองแขกเครื่องใหญ่”

ขอขอบคุณ สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

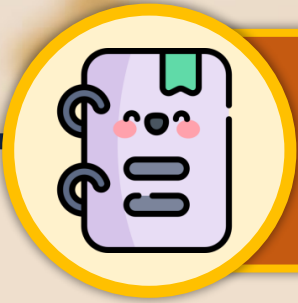
วงเครื่องสายปี่ชวา เพลงโหมโรงราโคออกสระหม่า ๐๑

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=j๖pSl๒tkJ๔>

เรื่อง วงดนตรีไทย : วงเครื่องสาย

วงเครื่องสาย

ได้แก่

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายปี่ชวา

วงเครื่องสายผสม

วงเครื่องสายวงเล็ก

วงเครื่องสายเครื่องคู่

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสายผสม

เกิดจากการนำเครื่องดนตรีต่างชาติหรือเครื่องดนตรีไทย
ที่ไม่ได้จัดอยู่ในวงเครื่องสาย
แต่เดิมนำเข้ามาผสมกับ
วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสายผสม

เครื่องดนตรีที่นิยมนำมาผสม ได้แก่ ขิม เปียโน ไวโอลิน
และออร์แกน เป็นต้น

วงเครื่องสายผสมซอไทย

สภากาชาดไทย

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

วงเครื่องสายผสมออร์แกน เพลงลาวคำหอม ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=๓ghrShWsZW๘>

สรุป

วงเครื่องสาย

ได้แก่

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายปี่ชวา

วงเครื่องสายผสม

วงเครื่องสายวงเล็ก

วงเครื่องสายเครื่องคู่

วงดนตรีไทย

วงปี่พาทย์

วงเครื่องสาย

วงมโหรี

คำถามน่ารู้

จากภาพวงมโหรีด้านล่าง

เหมือน/แตกต่างจากวงปี่พาทย์และวงเครื่องสายอย่างไร

เรื่อง วงมโหรี

วงมโหรี

ประกอบด้วยเครื่องดนตรีครบทั้ง ๔ ประเภท

ดีด

สา

ดี

เป่า

วงมโหรี

เครื่องประกอบจังหวะ

ฉิ่ง

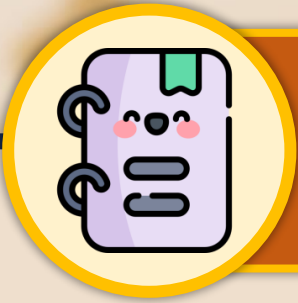

โตน รำมะนา

สัญลักษณ์ของวง

ซอสามสาย

วงมโหรี

วงมโหรีโบราณ

- วงมโหรีเครื่องสี่

- วงมโหรีเครื่องหก

- วงมโหรีเครื่องแปด

วงมโหรีปัจจุบัน

- วงมโหรีเครื่องเดี่ยว

- วงมโหรีเครื่องคู่

- วงมโหรีเครื่องใหญ่

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

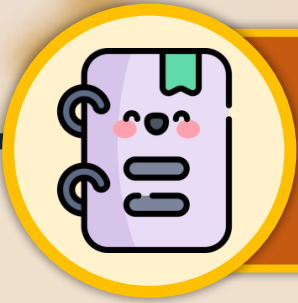
มโหรีเครื่องสี่ เพลงอรชร ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=UQenU&MPsss>

วงมโหรี

วงมโหรีโบราณ

- วงมโหรีเครื่องสี่

- วงมโหรีเครื่องหก

- วงมโหรีเครื่องแปด

วงมโหรีปัจจุบัน

- วงมโหรีเครื่องเดี่ยว

- วงมโหรีเครื่องคู่

- วงมโหรีเครื่องใหญ่

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

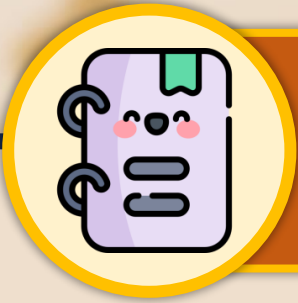
มโหรีเครื่องทก เพลงนาคเกี้ยวพระสุเมรุ ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=PVLfaqBV๘KY>

วงมโหรี

วงมโหรีโบราณ

- วงมโหรีเครื่องสี่

- วงมโหรีเครื่องหก

- วงมโหรีเครื่องแปด

วงมโหรีปัจจุบัน

- วงมโหรีเครื่องเดี่ยว

- วงมโหรีเครื่องคู่

- วงมโหรีเครื่องใหญ่

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

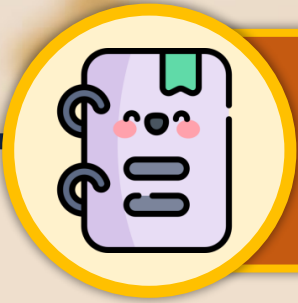
มโหรีเครื่องแปด เพลงพระทอง ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=Lc_PRDK๙W๘๘

วงมโหรี

วงมโหรีโบราณ

- วงมโหรีเครื่องสี่

- วงมโหรีเครื่องหก

- วงมโหรีเครื่องแปด

วงมโหรีปัจจุบัน

- วงมโหรีเครื่องเดี่ยว

- วงมโหรีเครื่องคู่

- วงมโหรีเครื่องใหญ่

วงมโหรีปัจจุบัน

วงมโหรีเครื่องเตี้ยว

ที่มา: สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคคีตะ-ดุริยางค์, เล่ม ๑, หน้า ๒๒๔

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

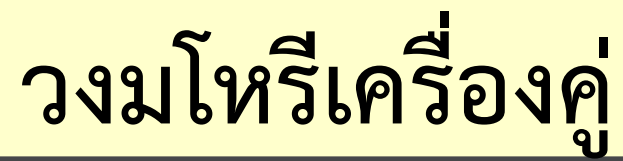
มโหรีเครื่องเดียว เพลงบุหลันลอยเลื่อน ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=๗qaX๓smVgzk>

ที่มา: สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคคีตะ-ดุริยางค์, เล่ม ๑, หน้า ๒๒๔

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

โหมโรงครอบจักรวาลออกม้าย่อง มโหรีเครื่องคู่

วงมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เผยแพร่โดย : รักดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=๙gQTob๓RgOo>

วงมโหรีปัจจุบัน

วงมโหรีเครื่องใหญ่

ที่มา: สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคคีตะ-ดุริยางค์, เล่ม ๑, หน้า ๒๒๔

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อจากวีดิทัศน์

วงมโหรีเครื่องใหญ่ เพลงโหมโรงเยี่ยมวิมาน ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=๒nbulCWAJf๘>

สรุป

วงมโหรีโบราณ

- วงมโหรีเครื่องสี่

- วงมโหรีเครื่องหก

- วงมโหรีเครื่องแปด

วงมโหรีปัจจุบัน

- วงมโหรีเครื่องเดี่ยว

- วงมโหรีเครื่องคู่

- วงมโหรีเครื่องใหญ่

ใบงานที่ ๒

แผนผังความคิดเรื่อง วงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี)
คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง วงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี)
เป็นแผนผังความคิด พร้อมใส่ภาพประกอบตกแต่งให้สวยงาม
ภายใน ๑ หน้ากระดาษ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ลักษณะเด่นของ

วงมโหรี

คืออะไร

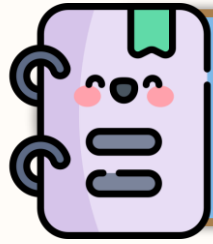
บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง วงดนตรีพื้นบ้าน

ดาวน้โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง วงดนตรีพื้นบ้าน
๒. ใบงานที่ ๓ “แผนที่วงดนตรีพื้นบ้าน”

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

